

„bankje voor de verdoemden noemen. Maar wat ik ook wist, was, dat er onder onze menschen altijd tallozen zijn, die er geen been in zien, hun evenmensch om 't minste wissewasje naar genoemd bankje te verwijzen.

„Die overdreven criticasterij heb ik volkomenlijk gehaat. En toen ik nu iemand voor mij zag, die, naar ik vermoedde, zij het geheel, zij het ten deele, slachtoffer was van dien snellen oordeellust onzer menschen, beloofde ik gereedelijk zijn werk eerlijk te zullen onderzoeken.

„En dat heb ik gedaan. Ik heb zijn cursussen doorgelezen. En hem daarbij mijn critiek niet gespaard. Maar toch ook erkend het vele goede, dat zij bevatten voor allen, wier geestesfilm min of meer in de war was.

„In overleg en op advies van Prof. Bavinck, wien het werk veel belangstelling inboezemde, heb ik toen een enquête ingesteld, persoonlijk, mondeling en schriftelijk. En die bevestigde mij volkomen in mijn eerste meening, dat de cursussen uitstekende diensten konden doen. Dat hebben zij bij honderden en honderden bewezen.

„Natuurlijk was in den algemeenen opzet het te sterk overdrijven van de persoonlijkheidsidee te berispen en het gemis aan het gevoel van afhankelijkheid van God. Toch beval ik voorloopig het werk aan: tusschen twee kwaden: het niets doen en laten doorzien en het gebruik van niet-onschadelijke middelen moet hij, die mankeerenden raadt, weten te kiezen. En ik heb dat naar mijn beste inzicht, na onderzoek en rijp beraad gedaan.

„Maar ik heb ook mijn best gedaan en mijn bemiddeling geboden om in de apotheek betere middelen te brengen, met minder kans van scha en met hooger verzekering van alzijdig nut. Dat is mij voor een groot deel gelukt.

.....

„Na al wat ik door onderzoek van geschriften en feiten van nabij van het „instituut-Dalmeyer” heb gezien, heb ik nooit berouw gehad van mijn bemoeiingen. Ten overvloede zij er nog bijgezegd, dat ik er niet aan denk geacht te willen worden met alle gestes van den heer D. in te stemmen, en ten tweede, dat ik nu al een paar jaar zonder eenige connectie ben met de firma. Maar wij zijn in vrede gescheiden. En ik wensch hem steeds veel succes, mee tot heil der bezochten.”

Zoover voorloopig de heer van Wijlen. Men vergeve mij